

Tā īgī-īgī Yākóbā drīgā sī

Yākóbā

Tā 'ē'á zīlā nīlī sisī rī

Yākóbā īgī wárāgā nō krístō 'bá drí ndrī. Gólâ lē āmâ drí rīrī āmákâ āngó drījī nōngá 'ēzó rīlī krístō 'bá rō rī tā lâ nīlī dódó. Gólâ átâ tā trá dūū â'dólé krístō 'bá yī drí nīlī, õzō rīrī gólâ â'dózó ngá âkó rī kâtí, Sátánâ rī bafī cäcā õjilâ drí 'dēzó 'á lâ tā õnjí 'ēlē, ngá gólâ āmâ drí 'ē'á 'ēlâ õzō lâjō ngâtâ ngá lâzé ââ'dô āmâ 'ē'á rī, tâlâ â'dô-â'dô lómbé-lómbewá 'bá rō rī, áru-áruwâ, rîlî mânisi tâ âtâ-âtâ āmákâ āmâ âzí-âzí yî drí rī 'bâlê lâfî mbî 'á, gô'dâ kpâ tâ râtâa 'ē'ë kâ Ôvârî drí rî bê.

1 ¹ Mâ Yākóbâ rû ?'bū 'bá Ôvârî kâ rô gô'dâ kpâ Kúmú Yésü Krístô kâ rî ?'dî. Mâ 'ê nî-bê-yâ ânî õjilâ Ôvârî kâ nyâányâ lâ rô vō drî ãzâ 'bá yî 'ásî rî yî drí ndrî kâkârâ.

Tâ gólâ fîjî âtû-âtû kâ kâyî lâjô kâ rî 'bá yî sî rî

² Ámâ âdrúpî yî ámâ îzó yî bê, õzō tâ ûjû gô'dâ lâjô bê rî ūusû ãnî trá rî, nî ndrê lâjô rî 'dî ngá õnjí rô kô. Nî trô â'dólé ngá tândí rô, tâlâ 'dîjî â'dô â'dô'â nôtî. ³ Õzô tâ ûjû 'dî 'dî ãnî trá kpîjî lîfî 'bâlâ ãnîkâ Ôvârî drîjî rî âyéle rî, â'dô ãnî 'bâl'â gô'dâ fîjî âtûlî kôrô. ⁴ Õzô nî õrî fîjî âtû-âtû sî kârâ rî, nî â'dô icâl'â cû rîlî lînjî-ñjî rô. Ngá âzâkâ pêe ânî kô âkí âkó.

⁵ Õzô õjilâ âzâ ãnî lâfâl'â 'ásî ūnî tâ âzâ Ôvârî drí lêlê yî drí 'êlê kâyî tibê tâ jûjû 'dî kâ rî sî rî kô rî, icâ trá gólâ drí fîjî irâtâlê Ôvârî drí, tâlâ Ôvârî rî gogó ââ'dâ rô bê tâ gólâ drí 'êl'â 'êlâ rî. Ôvârî â'dô icâl'â gólâ rî pâlé, tâlâ Ôvârî ?'dî ngá âfê 'bá 'i drî-bâlâyî sî õjilâ drí lîfî âmbé âkó kpâkû ngá férê 'á. ⁶ Ngá âzâ rîl'â âlô. Nî â'dô kô tâ ?isû ôjâ 'bá rô. Nî 'bâl'â ãnî lîfî â'dô Ôvârî drîjî kî nî rî, gólâ â'dô tâ mbîmbî rî 'êl'â trá. Ôjilâ gólâ tâ âyî 'bâl'â 'bâl'â lîfî rîl'â 'a kâ rî tí, nô kpâ gô'dâ nâ kpâ rî. Gólâ nîjî tâ mbîmbî 'êl'â rî kô'dâwâ. Gólâ rî gogó 'dî ?isû kô kî nî rî, Ôvârî â'dô tâ nînîjî âfê'â yî drí. Ôvârî fêe íyikâ ngá âzâkâ drîlâ gbô kô kô'dâwâ.

⁹ Ámâ âdrúpî yî ámâ îzó yî bê, õzô ãnî â'dô kpâl'â ngá âkó rî, nî â'dô âyikô rô, tâlâ Ôvârî â'dô ânî 'bâl'â â'dólé òrê bê. ¹⁰⁻¹¹ Ngá gô'dâ ânî rî gogó â'dô 'bâl'â ngá-fî bê dûû rî 'bâl'â yî, õzô õjâ ãnî trá kpâl'â ūgûl'â 'a rî, nî â'dô âyikô rô, tâlâ gôlîyî ngá-fî íyikâ rî 'bâl'â yî bê â'dô â'dô'â té õzô fê fôô õmâkâ gô'dâ gólâ ândrá 'bâl'â 'wââ hâwô ?tû ãmâ drí sî rî kâtí. ?tû rî, õjilâ ngá-fî bê íyî drîgâ dûû rî â'dô drâ'â 'wââ ?tû gôlîyî drí rîzô tâ íyî nyâányâ kâ rî 'bâl'â yî 'êl'â rî sî.

¹² Õzô nî õrî fîjî âtû-âtû sî kâyî lâjô kâ rî tú rî, Ôvârî â'dô òrê fê'â ânî drí. Mâ átâ tâ rî nô ãnî drí ?tû, tâlâ õzô nî õlâvû trá tâ 'dî 'ásî rî, Ôvârî â'dô ânî 'êl'â rîlî zââ lâdrê-lâdrê rô gôdâ 'dî 'dî ãnîkâ rô, õzô gólâ drí tâ lâ 'bârê trá fêl'â ânî gólâ rî lôvô bê rî 'bâl'â yî drí rî kâtí. ¹³ Kâyî lâjô kâ rî tú rî, nî âtâ kô kî nî rî, â'a'dô Ôvârî ?'dî ânî ûjû 'a tâ õnjí 'êl'â, tâlâ Ôvârî lêe kô tâ õnjí 'êzô âlôwâlâ, gô'dâ gólâ jûjû õjilâ âzâkâ kpâ kô âlôlâ tâ õnjí 'êl'â. ¹⁴ ?Dîjî tâ lôvôkô ânî nyâányâ kâ rî â'dô ânî âsâ'â nî tâ õnjí 'êl'â. ¹⁵ Tâlâ tâ lôvôkô âsâ'â íyikâ tâ õnjí, gô'dâ vôl'â drî lâ 'ásî rî, tâ õnjí gô'dâ âsâ'â íyikâ õdrâ.

¹⁶ Ámâ îzó yî ámâ âdrúpî yî bê, ââdô ânî kô âfî-âfî tâ õnjí kâ rî sî. ¹⁷ Ngá âmâ átâ Ôvârî drí âfêl'â âmâ drí rî 'bâl'â yî rî 'a járá'bítâ tândí rô. Â'dô kpâl'â vô ?wâl'â kâ pârâ bê rî õjôjâ rû nî rî, Ôvârî rî nyâányâ gôlîyî lô'bâl'â 'bâl'â rî ôjâ rû íyikâ kô âlôwâlâ. ?tû rî, mâ nî trá kî nî rî, Ôvârî ?isû 'a kô'dâwâ tâ õnjí 'êl'â. ¹⁸ Ôvârî 'bâl'â âmâ trá â'dôl'â õjilâ íyikâ rô tâ âtî-âtî pâtîjî íyikâ Yésü rî tâsî âfêl'â âmâ drí rî sî, té nyé õzô gólâ drí lêlê 'êl'â rî kâtí, tâlâ mâ â'dô rô bê ngá drîl'â kâkâ rô ngá-fî tâ lâ drí lâzâl'â rô rî rô, ngá-fî âzâ 'bâl'â yî lâdrê-lâdrê bê drîlâ lô'bâl'â trá rî 'bâl'â drîjî sî.

Tâ tâ Ôvârî kâ ârî-ârî lâ gô'dâ 'ê'ë lâ bê rî tâsî

¹⁹ Ámâ îzó yî ámâ âdrúpî yî bê, nî ârî drê úl'î nô, nî â'dô bê rî 'a rî, nî rî rîlî bîlî ìgâ-ìgâ sî kârâ njââ tâ âtâlâ rî 'bâl'â yî ârîzô 'wââ. Gô'dâ nî â'dô kpâ mânisi rô úl'î itô vô âtâlâ rî 'a. Gô'dâ nî â'dô kpâ mânisi rô 'âlé âdrâ-âdrâ tâsî. ²⁰ Mâ átâ nôtî rô, tâlâ rîrî mbîmbî gólâ Ôvârî drí lêlê âmâ drí rîzô rî â'dô kô 'âlé âdrâ sî. ²¹ ?tû rî, 'dôvô nî âyê tâ lârâkô tâ õnjî-õnjî rî 'bâl'â yî, gô'dâ 'âlé âdrâ bê vôl'â, nî 'dê nî trô rô úl'î Ôvârî kâ ?'dî lôfîlî ânî 'a, gôzô rîlî zêlê lâ 'a ïnînî rô. Úl'î gôlâkâ 'dî â'dô icâl'â ânî 'bâl'â nî â'dôl'â rîlî mbîmbî rô.

²² Nî ârî úl'î gólâ Ôvârî kâ rî ?'dî. Nî ?isû kô kî nî rî, icâ trá cé úl'î rî 'dî lîngô-lîngô lâ ârîzô ?'dî. Nî 'ê kpâ tâ Ôvârî drí âtâlâ rî ?'dî. ²³⁻²⁴ Õzô nî âârî úl'î 'dî lîngô-lîngô lâ ?'dî gô'dâ 'êzô lâ té vó lâ 'ásî kô'dâwâ rî, ânî tâ â'dô â'dô'â õzô õjilâ gólâ ngânâ âtrô 'bâl'â yî lîfî ?indrîzô 'a lâ, gô'dâ 'wââ ngâzô nîlî gô'dâ nîlî lâ lârâkô drîlâ ?indrîlî ngânâ 'a 'dî drí jâzô drî lâ 'ásî rî tí. ²⁵ Õzô õjilâ ânî lâfâl'â 'ásî õrî trá kârâ úl'î tândí Ôvârî kâ ?'dî yî ?isûlî dôdô, gô'dâ tâ lâ 'êzô rî, tâ ?'dî â'dô sô'â Ôvârî rû, tâlâ nî rî 'dî tâ úl'î gôlâkâ tândí 'dî drí â'dâl'â 'dî 'êl'â ?'dî. Úl'î 'dî 'bâl'â yî cû mbârâkâ bê âmâ ìnjîlî tâ õnjí âmâkâ 'ásî.

²⁶ Nî ââdô ânîkâ ?isû 'a lâ kî nî rî, ?yî ââdô rî 'dê'â lâfî Ôvârî kâ rî 'bâl'â yî vôsî, gô'dâ nînîgâ sî rî, nî õrî zââ úl'î õnjî-õnjî âtâlâ ?'dî õmbâ sî âzâ-âzâ drî rî, ?dî rî 'dê'â ãnîkâ Ôvârî vôsî ?'dî rî 'a lôsî âkô. ²⁷ Lâfî gólâ rîzô 'dêl'â Ôvârî vôsî mbî rî ?'dî rî 'a gólâ drí âtâlâ rî 'êl'â ?'dî, õzô kî 'a nî rî ânî drí ?imvâ-ânjî pâl'â gô'dâ kpâ ?ayîzî yî bê ngá sî rî yî tí. Gô'dâ ânî drí 'dêl'â kô lâfî õnjí õjilâ gôlîyî Ôvârî rî gâ 'bâl'â dô rî 'bâl'â yî kâ 'ásî.

Tâ õjilâ lâfâ cäcâ tâsî

2 ¹ Ámâ âdrúpî yî ámâ îzó yî bê, nî lê tâ trá Kúmú âmâkâ Yésü Krístô gólâ â'dô 'bâl'â sîsî âzâ-âzâ drîjî sî rî 'a. ?tû rô rî, nî 'bâl'â õjilâ âzâkâ kô âlôlâ â'dôl'â gârâ õjilâ âzâ 'bâl'â drîjî sî. ²⁻³ Õzô õjilâ âzâ â'dô 'bâl'â ngá-fî bê dûû rî ââmâ trá itâ lâjâ

bē yí rú gō'dá kpá tómó dáābō 'ásī bē íyî drí-mvá 'á, drílâ ngāzó âfílî ãnî láfálé 'á ãnî drí rû ê'bérē vō ãlô 'á rî tú rî, gō'dá nñngá sî, ãnî drí ngāzó tâ átálé gólâ drí kî'á nî rî, "Ágô ãmbá, ní ãnî ătî' 'á nôlê rílî rî-vô tândí nô drí." Gō'dá vólé drí lâ 'ásî, ăzâ íyíkâ ngá ăkó lé 'bá 'í cù itá lîrîkû bê yí rú njävö-njävö, drílâ ngâtá íyíkâ kpá ngāzó ácálé, gō'dá ãnî drí ãnîkâ ngāzó tâ átálé gólâ drí kî'á nî rî, "Ní nî ãnîkâ rílî giâ ănyákú drí ăbîrlî nâ drí ănlé", ăzô ngâtá nî ăayê gólâ íyíkâ âdrélé pá drí ărû yâ rî. ⁴ Á'dî 'bâ ãnî ăjílâ láfálé câlé rî nî yâ? ăzô nî ăcâ ăjílâ láfálé trá rî, 'dîn nî 'ê trá tâ ănjí 'î.

⁵ Nî ndrê drê, ámâ ăzó yí ámâ âdrúpî yí bê, Kúmú ăngî ămákâ Ôvárí rî gógó êpê ngá ăkó lé 'bâ trá íyî tâ lélé ădî, tâlâ gólîyî ărî ró bê kúmû íyíkâ rî zéle cù tâ tândí ămbá dûu yí Ôvárí drí 'bâlê félé drí-'â ró gólîyî íyî lôvó bê 'dî 'bâ yî drí 'dî bê. ⁶ Á'dô kpálé ătî rî, ãnî nyâánâ ăzâ ngá ăkó lé 'bâ rú trá. Á'dô ă'dó'á ngá ăkó lé 'bâ ădî ănî lârâkô 'élê yâ? Á'dô ă'dó'á gólîyî ădî ănî lâsélé nîlî ăjí bê lâ kúmû ândrá sî yâ? 'É'ë, á'dô ă'dó'á ngá-fî dûu lé 'bâ ădî. ⁷ Á'dô kpá 'bâ'á gólîyî ălôlâ 'dî 'bâ yî ădî ălôlâ ănî gólîyî Yésû Krístô rî rú âpázó drí lâ rî yî rú rî. Gō'dá bê trá ătî rî, nî 'bâ ălânjî ngá-fî dûu lé 'bâ rú ă'dô tâsî yâ?

⁸ ăzô nî ăaârî tâ gólâ Ôvárí ămákâ drí 'bâlê ămâ drí rî trá kî nî rî, "Ní 'bâ ăzí-ăzí yî lôvó ndrî kpá té ănî drí ănî lôvó 'bârê kâtî" rî, 'dîn ădô ă'dó'á tândí ró lâvûlî gârâ. ⁹ Gō'dá ăzô nî ăjílâ ăzâ 'bâ yî trá ă'dolé gârâ ăzâ 'bâ yî drí ăsî sî rî, 'dîn nî 'e tâ ănjí têtê trá, tâlâ óombê ănî trá tâ ăzâ 'bâ ró ă'dô tâ Ôvárí kâ 'bâlê 'élê rî vó ró. ¹⁰ ăzô ăjílâ ălô ănî láfálé 'ásî ăaârî tâ Ôvárí kâ 'bâlê 'élê rî trá ndrî, gô'dá drílâ ălô rî ăyézô 'e ăkó lâ rî, 'dîn gólâ trá tâ Ôvárí kâ 'bâlê 'élê rî ărî 'bâ lâ kô rî ădî. ¹¹ Rî'á ătî lâ 'dî ró, tâlâ Ôvárí rî gógó ătâ nî ngbâlî-ngbâlî kî nî rî, "Ní 'bâ 'dazí rî ăkó ănî ăgûlî 'á kô." Gô'dá Ôvárí ătâ kpá nî kî nî rî, "Ní fû ăjílâ kô." Tâ rî 'dî tâsî rî, ăzô kpálé nî ăbâ 'dazí rî ăkó kô ăgûlî 'á rî, gô'dá ăzô nî ăfû ăjílâ trá rî, 'dîn ănî rî'á tâ Ôvárí kâ 'bâlê 'élê rî ărî 'bâ kô rî ădî. ătî, ăzô nî ătî ăjílâ rú trá rî, ăa'dô kpá lârâkô fê'á ănî drí lâvûlî kôrô.

¹² Tâ ătâ-ătâ ănîkâ 'ásî ndrî gô'dá kpá tâ 'e'ë ănîkâ 'ásî ndrî rî, nî ăsû dódó kî, Ôvárí ă'dô tâ ănîkâ kî'á ă'dô tâ gólâkâ kî 'bâ nî rî, nî ălô ăzí-ăzí kpá ăzô ănî drí ănî ăfîfî lêrê kâtî rî rú. Ôvárí 'bâ tâ 'dî ămâ pâzó mbârâkâ tâ ănjí kâ rî 'ásî. ¹³ ăzô nî ă'dô tâ tândí 'e'ë 'bâ ăjílâ drí kô rî ădî, Ôvárí 'e'ë tâ tândí ănî drí kpá kô. Á'a'dô tâ ănîkâ kî'á, té ăzô tâ ănî drí rî'á 'elâ ăjílâ drí rî vó ró. Tâ tândí 'e'ë 'dî ă'dô Ôvárí rî 'bâ'á ă'dolé ăyíkô ănî bê kâtî tâ kîkî kâ sî.

Tâ tândí 'e'ë rî ă'dálâ nî kî ăjílâ lê tâ trá Ôvárí 'á rî

¹⁴ Ámâ ădrúpî yî ámâ ăzó yí bê, ă'dô ă'dó'á kó ángô tí yâ, ăzô nî ăatâ kî'á nî rî, nî 'bâ tâ lélê ănîkâ trá Ôvárí 'á, gô'dá nñngá sî rî, nî gô nî 'e'ë tâ rî 'dî kô ă'dô lâ vó ró rî yâ? Pâfî tâ lélê ănîkâ 'dî ă'dô fî ănî pâlâ trá yâ? 'Dîn ăcâ kô. ¹⁵⁻¹⁶ ăzô nî ăondrê ăjílâ ăzâ trá ălô ănî láfálé sî ăzâ bê ngâtá ngá-ăyínyâ ăzâ bê, gô'dá ănî drí ngâzó tâ átálé drílâ kî'á nî rî, "Ôvárí ăa'dô nî bê, nî ă'dô ró bê ătâ lârâkô bê, gô'dá kpá ngá-ăyínyâ tândí bê", cù ătî ăjílâ rî 'dî ămû ăkó ălôwâlâ rî, 'dîn ă'dâ ăyíkâ ă'dô 'i yâ? 'Dîn rî'á cù ătî tâ ăfî ăkó.

¹⁷ ătî rî, tâ lélê ănîkâ ălô ătâ tâ má drí kî'á nî rî, "Ăcâ trá ăjílâ ăzâ drí rîzó cù tâ lélê Ôvárí 'á rî bê, gô'dá ăzâ ălô rî ăyíkâ rî'á cù tâ 'e'ë tândí bê ăjílâ drí" rî, má ă'dô ătâ'á lâ drílâ kî nî rî, "Gô'dá nî 'élê bê tâ ăzâkâ kô'dâwâ rî, nî ă'dô ănîkâ gô'dá ă'dâ'á lâ má drí kî'á nî rî, nî ăa'dô trá cù tâ lélê bê Ôvárí 'á rî ăyíkâ ángô tí ró yâ? 'Dîn má ă'dô tâ lélê ămákâ ă'dâ'á nî drí cù ătî drí vê ăkó, tâlâ tâ 'e'ë ămákâ Ôvárí 'á rî sî." ¹⁹ Nî lê tâ trá kî'á nî rî, Ôvárí rî gógó rî'á ălô yâ? Rî'á tândí ró. Sâtánâ yî lê ăyíkâ kpá ndrî 'dô tâ 'dî. ătî rî, Sâtánâ rî ăyíkâ kpá ndrî 'dô tâ 'dî. ătî rî, tâ 'e'ë ămákâ ă'dâ tâ lélê ămákâ rî ădî. ²³ Gô'dá tâ rî 'dî drí ă'dozó ăzô ăgûlî trá rî kâtî kî'á nî rî,

"Ăbârâyámâ 'bâ tâ lélê ăyíkâ trá tâ ătâ Ôvárí kâ rî 'á, gô'dá tâ rî 'dî tâsî rî, Ôvárí drí gólâ rî ăzô ăjílâ tâ mbîmbî 'e'ë rô."

Tâ Ómyó Ngá 15.6

Gô'dá drílâ ngâzó zââ rî'á ăbârâyámâ rî ăzâlî ăyíkâ lâmû-ăzíyâ rô.

²⁴⁻²⁶ Mâ ndrê drê tâ Râhâbâ kâ. ăzô gólâ ă'dô kpálé ăgô kpâ 'bâ ró sîsî lâ sî rî ădî rî, gólâ lâgû lômígówâ 'bâsúrû ăsîrâ'élê kâ rî 'bâ yî 'ásî ngá-ăyínyâ sî vó rû lâpîzó ăjílâ rî 'bâ ăyíkâ lôndâlê rî 'bâ yî drí sî rî bê, gô'dá drílâ kpâ ăyíkâ jôzó gôlê vólé kôrô pâvó fî ngî ăzâ 'ásî, tâlâ ăyíkâ ăpâ ró ngá bê. Tâ 'dî tâsî rî, Ôvárí drí Râhâbâ rî ndrêzó tâ mbîmbî 'e'ë 'bâ rô.

Tâ 'e'ë ăjílâ kâ ă'dô gólâ rî 'bâ'á nî ă'dolé mbîmbî ró Ôvárí rî ăzâlî drí 'á 'dô tâ lélê ămákâ Ôvárí 'á rî bê. Tâ lélê ămákâ ălô ătâ tâ lélê ămákâ ădî ădolé ăjílâ mbîmbî ró. Tâ lélê ălô ătâ tâ lélê ămákâ ădî ădolé ăjílâ mbîmbî ró.

Tâ lândrâ tâsî

³ ¹⁻² Ámâ ădrúpî yî ámâ ăzó yí bê, nî kî kô, yî lê trá ă'dolé tâ Ôvárí kâ ăimbá 'bâ ró 'wââ, tâlâ ămâ ndrî 'dô tâ ănyâ ătâ 'bâ 'i, mâ ă'dô ăcâ'á ălî ănyâ ăimbâlê. Tâ ăimbá 'bâ ă'dô ădré'á Ôvárí ăgâlê tâ lâ kîlî ălânjî-ălânjî ró ătî tâ-vô kîkî kâ rî sî. ăzô ă'dô ăjílâ ăzâ ătî ănjí kô tâ drílâ ătâlê rî tâsî rî, 'dîn ăjílâ rî 'dî trá rî'á ălânjî-ălânjî ró, gô'dá gólâ trá cù yî drí. ³⁻⁴ Tâ ă'dâ ngá ăfîyâwâ kâ ă'dozó ngá ăngî drílî rî ădî rî'á nô. Lôkí 'bâ ălô ă'dô ătâlôlî 'bî ătî kâ bî'á cé fê mvâ ăfîyâwâ sî. ătî ă'dô ăyíkâ kpálé ăngî ăngî ró cù mbârâkâ bê rî, lôkí 'bâ ă'dô ăcâ'á cù fî lâ yî bîlî fê mvâ sî vó yî drí lélê rî 'á. ⁵ ătî rî, lândrâ ă'dô kpálé ngá ăfîyâwâ 'i rî, gólâ kpâ cù mbârâkâ bê tâ ăngî ăngî 'ezó. Nî ndrê ălânjî ălânjî fû 'bâ 'dâlê ăomâ 'á rî, zâ vó ăngî. ⁶ Lândrâ rî'á ălânjî kâtî. Ngá ămbâ ămâ rû'bâ 'á rî yî drí sî, lândrâ ădî rî 'bâ ăjílâ kûlûtütü ăzâlê tâ fî ănjí dûu rî 'bâ yî sî rî. Gólâ ăsâ tâ ănjí nî ătî ălî ătâlê rî sî, kpâ bûuū ătî ădrâ kâ rî tú rî. Lândrâ ădû tâ ănjí ăyíkâ 'dî 'bâ yî

'dó Sātānā drīgā sī. Gō'dá tā ənjí lāndrā kā 'dī 'bā yī drī əjīlā lōfīzō lāsī ândrē 'ā. ⁷ Ōzō əjīlā òtrō tā bē kpálē kōrōnyā ārwā bē drīgā sī ndrī rī, ⁸ gō'dá gōlyīy īcā gbō kō fī cīlī ȳyī lāndrā drī. Gōlā nījī tā ənjí tētē lāndrā drī 'ē'ā 'elā rī kō. Lāndrā rī'ā ōzō ȳmī sī-'bälé kātī cū gīj bē.

⁹ Amā lāndrā ȳlō nō sī, mā lūyī kpā Ôvārī ȳmā ȳtā Kūmū ȳngī rō rī, gō'dá nīngā sī, mā gō mā trī kpā əjīlā. 'Dī' ȳ'dō ȳ'dō'ā ȳngō tī rō ȳmā drī tā ənjī ȳtāzō əjīlā Ôvārī drī 'bälē ȳyī lārākō kātī rī 'bā yī rū yā? ¹⁰ Lāndrā ȳlō nō sī, mā lūyī gō'dá mā ȳtā kpā tā ənjī. Amā ȣdrūpī ȳyī ȳmā ȳzō yī bē, ȳ'dō kō ȳtī lā 'dī rō. ¹¹ Bē rī'ā ȣcā-ȣcā rō pātīj kī nī rī, ȣmvū tāndī drī kpā ȣfōzō ȣmvū ənjī bē kpākā ȳlō óró ȳlō rī 'asī yā? ¹² Fē-kāa ȳ'dō ȣcā'ā fī trā 'wālē pūrūcī ȣfī rō yā? Ngā gō'dā pūrūcī ȳ'dō ȣcā'ā fī trā 'wālē fē-kāa ȣfī rō yā? ȣcā kō ȣ'dolē ȣtī lā 'dī kātī.

Tā tā nīmī gōlā tā lā drī sūlī Ôvārī rū rī tāsī

¹³ Ōzō əjīlā ȣzā ȣlō ȣnī lāfālē 'asī ȣsū tā trā kī nī rī, yī ȣa'dō pātīj tā nīmī gōlā tā lā drī sūlī Ôvārī rū rī bē rī, ȣdōvō tā 'ē'ē gōlākā rī 'bā yī ȣa'dō pātīj gōlā tā nīmī 'bā rō, ȣtālā gōlā rī 'dī rī'ā tā tāndī 'ē'ā ȣfī dōdō rī 'asī lōmbē-lōmbewā ȣakō.

¹⁴ Ōzō ȣzī-ȣzī tā ȣrī zāā ȣgīlī ȣnī ȣfī rī, gō'dá kpā ōzō nī ȣlē ȣ'dolē əjīlā ȣmbā rō rī, nī ȣrū ȣnī ȣnīkā tāsī, ȣtālā ȣrū-ȣrūwā ȣnīkā 'dī rī'ā ənjō 'i. ¹⁵ 'Dī' rī, tā nīmī ȣnīkā 'dī Ôvārī ȣfēe nī kō ȣnī drī. 'Dī' əjīlā kā 'i ōzō tā nīmī ȣnyākū drī kā nō kātī. ȣdō kō ngā ȣtībē Līndrī Tāndī Ôvārī kā rī drī ȣfēlē nī ȣnī drī rī 'dī. 'Dī' Sātānā yī kā rī 'dī. ¹⁶ Mā ȣtā ȣtī, ȣtālā ōzō nī ȣdō ȣgī-ȣgī 'bā 'i gō'dá kpā ȣrū-ȣrūwā 'bā 'i rī, 'dī 'bā yī rī'ā tā gōlyīy rī 'bā əjīlā 'bälē rī'ā tā ənjī 'ēlē rōo gō'dá kpā rī 'bā tā 'bälē ȣdōlē ȣpōrōkōnyā rī 'dī.

¹⁷ Gō'dá tā nīmī gōlā Ôvārī drī ȣfēlē rī ȣyīkā rī'ā ȣjārā ȣbítī tāndī rō. ȣtī rī, gō'dá əjīlā gōlā ȣdō 'bā tā nīmī tāndī 'dī bē rī, gōlā ȣdō 'bā'ā əjīlā gōlā tā ȣdī ȣdī lē 'bā 'i ȣdī rī rō, gō'dá gōlā ȣwāā ȣzī-ȣzī bē kō gō'dā tā ənjī ȣlōgō ȣakō ȣzī-ȣzī drī. Gō'dá gōlā ȣcā kpā kō rī'ā tā ənjī ȣtālē ȣzī-ȣzī rū. ¹⁸ Gō'dá ȣtī rī, ȣdō ȣyīkā tā tāndī ȣlōfō'ā 'i ȣdī tā ənjī rī vō lā 'ā. Gō'dá ȣdō kpā tā ȣdī ȣlōfō'ā 'i ȣdī tā ȣnījā-ȣnījā ȣpōrōkōnyā rī vō lā 'ā.

Tā tā lōvōkō ȣmā rū'bā kā rī drī rīzō tā ənjī lōfīlī ȣmā lāfālē rī

¹ Ngā ȣnī ȣlō 'bā rī'ā ȣwālē gō'dā kpā rū ȣfūlī ȣnī lāfālē 'asī rī ȣdō 'i yā? Tā lōvōkō ndrī ȣnī 'ā rī 'dī. ² Nī ndrē drē, ȣnī rī'ā ngā ȣzā lōvō lā bē ȣnī 'ā. Gō'dá nīngā sī, nī ȣusū ngā rī gōgō 'dī kō. ȣnī kpā rī'ā ngā əjīlā ȣzā kā lōvō lā bē ȣnī 'ā. Gō'dá nīngā sī rī, nī ȣcā kō ngā rī 'dī ȣusūlī. Gō'dá nīngā sī, ngā rī 'dī drī ȣnī 'bāzō rī'ā ȣwālē, rū ȣfūfū yī bē. ȣtī rī, ȣnī gō'dā rī'ā ȣnjāā əjīlā ȣfūlī. Gō'dá ȣgbāāngbānō, ȣnī cū ȣtī ngā ȣzā ȣakō ȣdō tāsī yā? 'Dī' ȣtālā nī ȣijī Ôvārī kō tā lā tāsī.

³ Ngātā ōzō nī ȣijī tā gō'dā drē ȣzā nī ȣusū ngā rī 'dī kō rī, 'Dī' ȣtālā nī lē ȣnīngā ngā rī 'dī cé tā lōvōkō ȣnīkā ndēlē vōlē.

⁴ Nī nījī kō kīlā nī rī, ōzō nī ȣlē ngā gōlyīy ȣngō 'ā nō 'dī rī rī, nī ȣcā kō ȣdōlē Ôvārī rī rū-ȣlē-ȣzī rō. ⁵ 'Dī' tā ȣfī gōlā Ôvārī drī tā ȣtālē kī nī rī, Līndrī Tāndī ȣyīkā yī drī 'bälē ȣmā 'ā 'dī lē mā ōrī rō zāā tōtō Ôvārī rī lēlē rī 'dī. ⁶ Gō'dā Līndrī Tāndī ȣyīkā ȣfē fāfā trā ȣmā drī gāzō dō tā gōlā lōvōkō ȣmā rū'bā kā rī drī lēlē ȣmā drī 'ēlē rī 'ēlē. Būkū Ôvārī kā kī nī rī,

"Ôvārī rī'ā ȣjū-'bā-ȣzī rō əjīlā gōlyīy ȣrū-ȣrūwā 'bā rō gō'dā tā ȣyīkā gā 'bā dō rī yī drī.

Gō'dá gōlā ȣyīkā bē-rī rū-ȣlē-ȣzīyā rō əjīlā gōlyīy ȣyī ȣfīfī fē 'bā gōlā ȣzēlē rī 'bā yī bē."

Ulī Mānīgō 3.34

Rū jājā Ôvārī ngālā rī

⁷ Bē trā ȣtī rī, nī sō drī Ôvārī ȣzēlē, gō'dā nī gā Sātānā dō. Gō'dā nīngā sī rī, Sātānā ȣdō ȣnī ȣyē'ā. ⁸ Nī ȣsē rū ȣanyī Ôvārī ȣlägäti, gō'dá Ôvārī ȣdō kpā rū ȣsē'ā ȣnyī ȣnī ȣlägäti. ȣnī tā ənjī 'bā, nī jī ȣnī drī ȣgbāāngbānō tā ənjī ȣnīkā 'asī. ȣnī rī'ā tā ȣsū-ȣsū bē rī. ȣtī rī, nī 'bā tā ȣsū-ȣsū ȣnīkā ȣdō cé ȣlō Ôvārī rī tāsī. ⁹ Nī ȣdō tā ȣsū rō tā ənjī ȣnīkā rī 'bā yī tāsī. Nī 'ē ȣizā, nī ngō ȣawō 'dī tālā tā ənjī ȣnīkā tāsī. ¹⁰ Nī sō ȣnī drī Ôvārī ȣzēlē ngā ȣfīyāwā rō Kūmū ȣandrā, nīngā sī, gōlā ȣdō ȣnī ȣngā'ā ȣdōlē əjīlā ȣyīkā rō.

Tā əjīlā lāfālē cācā tāsī

¹¹ Amā ȣadrūpī ȣyī ȣmā ȣzō yī bē, nī ngō tā kō ȣnī ȣzā ȣzī-ȣzī yī rū əjīlā ȣzā 'bā yī drī. Ōzō nī ȣdō ȣtrā ȣtī rī, nī 'bā ȣnī trā ȣadrēlē tā kī 'bā rō ȣnī ȣzī-ȣzī yī drī sī. 'Dī' rī 'ā rī, nī rī 'dī tā 'bā'ā Ôvārī kā rī ȣoŋō'ā, gō'dā nī rī 'dī ȣinjīlā kō. Tā ȣnīkā bē-rī tā 'bā'ā 'dī ȣinjī-ȣinjī lā 'dī. ȣdō kō tā ȣzī-ȣzī kā rī kīkī lā 'dī. ¹² Cé rī'ā Ôvārī 'i ȣdī gōlā ȣe 'bā tā-vō əjīlā kā kīlī rī. Gōlā 'i ȣdī rī'ā cū fāfā bē əjīlā pāzō, gō'dá kpā fāfā bē lānījō fēzō əjīlā drī. Gō'dá ȣdō bē ȣtī rī, nī kī tā kō ȣnī ȣzī-ȣzī yī rū gōlyīy ȣzīzī sī əjīlā ənjī rō.

Tā ȣrū-ȣrūwā tāsī

¹³ Nī ȣarī drē, ȣnī gōlyīy tā ȣsū 'bā kī, ȣyī ȣdō 'ē'ā lā ōzō sū 'bā ȣyī rū rī tī rī, nī ȣtā ȣtrā kī nī rī, "Andrō, cū ȣtī tā ȣzā ȣakō, ȣmā trā nī'ā ȣjārībā rī gōgō nā 'ā tōlā. Mā ȣdō rī'ā tōlā ndrō ȣlō ngā ȣmākā ȣgilī gō'dā kpā ȣlāyīlī ȣgilī. Gō'dā nīngā sī, mā ȣdō ȣdō'ā cū ȣlāfā bē dūū." ¹⁴ Pātīj-pātīj rō, nī nījī ȣgbātā gōlā ȣe 'bā ȣdōlē ȣidrū rī kō. Amā ȣrīrī ōzō ȣdō ȣkātī yā? ȣmā ȣrīrī ȣangō nō 'ā rī rī'ā ōzō lūmvū ȣamē ȣocīkā kātī ndrēlē cé ȣgbāāngbānō tī, drē ȣakpākādā ȣdrīlā ȣavī ȣkō ȣilī 'ā rī.

¹⁵ Ulī ȣambā 'dī 'bā yī vōlē drī lā 'ā, nī ȣtā cé kī nī rī, "Ōzō Ôvārī ȣlē ȣtrā rī, ȣādō ȣmā lōpē'ā, ȣtālā mā ȣdō rō fī kpā zāā ȣlēdrē-ȣlēdrē rō ȣidrū, gō'dā mā ȣdō tā ȣzā nō 'ē'ā gō'dā kpā nā rī 'ēzō." ¹⁶ Gō'dā nī rī ȣnī ȣrūlī ȣtā gōlā ȣnī ȣdrī lēlē 'ēlē rī tāsī. Arū-ȣrūwā 'dī rī'ā ənjī rō.

¹⁷ Ōzō nī ūmī tā mbīmbī 'ēlē rī trā gō'dā ȣyēzō lā 'ē ȣakō lā rī, 'dī nī 'ē tā sū 'bā Ôvārī rī ȣfī drī 'ā kō rī trā.

Drí-mbílí sōsō ngá-fí dūn 'bá fí fí rí

5¹ Ānî òjílā ngá-fí dūn lē 'bá rōn rí 'bá yí, nī ārî dré tā nō. Nī â'dô kpá tā ̄isū ángí bê, tālā tā păt̄fí ró tā ángí â'dô 'e'á â'déle ̄anâ dr̄fí. ²⁻³ Özō ̄itú tā kíkí kâ rí ̄ocâ trá rí, ngá-fí ̄aníkâ dūn 'dī 'bá yí â'dô rû ̄izâ'á ndr̄. Ítâ lânjâ ̄aníkâ 'dī 'bá yí, édrégó â'dô nyâ'á lâ ndr̄. Gō'dá lâfâ ̄aníkâ â'dô lâkâ'á rû ̄izâl. Nîngá sī, lâfâ lâkâ 'bá 'dī â'dô tā păt̄fí ̄aníkâ â'dâ'á nī. Lâfâ rí 'dī â'dô ̄anî lôzâ'á ̄ozô lâsí kâtí. ⁴⁻⁶ Nī nī trá kí nī rí, nī gâ trá dó drí-'â félé ̄ojílâ ngá 'e' 'bá ̄anî drí ámvú 'á rí 'bá yí drí. Tâ 'e'â ̄aníkâ ̄izâ ̄gólíyâ tā mb̄imbí Övârî kâ 'e' 'bá rí trá, tâlâ ̄gólíyâ ̄odrâ ró bê. Ítî rí, ̄gólíyâ ̄icâ kô ̄anî ̄atûl. Gō'dá Övârî ̄iyí mbârâkâ sī ndr̄ ̄arî ̄gólíyâ gbâlálâ ̄awó bê rí trá. Nî gô nî rí trá cé dô 'á ̄dî bê lâ, gō'dá cé rilí ̄anî tâ ̄isûlî ̄dî ̄inyâkú dr̄fí nõngá. Gō'dá ̄itî rí, ̄anî trá ̄ozô ̄kâbîlîkî 'bô 'bâ 'bô'bô ̄gólâ Övârî drí 'elâ ̄fîlâ rí kâtí. ̄Anî trá njâa fûlî.

7 Nî ndrê trá kí nî rí, tâ ángí ̄onjí 'e'â ̄déle ngá-fí dûn 'bá dr̄fí. ̄D'dolé bê trá ̄itî rí, ámâ ̄izó yí ámâ ̄adrûpí yí bê, nî rî dré ̄tîlî ró fîl ̄atû-̄atû sî Yésû rí ̄agô-̄agô têl. Nî â'dô ̄ozô ̄ojílâ ̄gólâ ngá 'dî 'bá yí drí ámvú 'á rí kâtí. Tâlâ ̄gólâ lê ngá-̄iyínyâ dûn ̄dî, ̄gólâ drí rîzó zââ ngá-̄arû yí drí ̄afûlî ámvú 'á 'dî vó lâ ndrêl, té bûuñ ngá-̄iyínyâ 'dî drí ̄linjízô gôzô ̄yôlâ 'bâlê ̄erô 'á. ⁸ Ítî rí, nî ̄drê Övârî rí mbârâkâ sî râkâ fê kâtí, tâlâ Kúmû ̄amákâ Yésû trá 'e'â ̄acâlé ̄agôl. ⁹ Ámâ ̄adrûpí yí ámâ ̄izó yí bê, nî lôzô kô rû ̄izâ ̄aníkâ tâsî, tâlâ Övârî ̄ozô lâjô fêe ̄anî drí. Nî ndrê drê, Yésû tâ ̄amákâ lâfâlâ câ 'bá rí trá rí'â ̄anyâ ̄acâlé ̄agôl.

10 Ámâ ̄adrûpí yí ámâ ̄izó yí bê, tâ ̄angû 'bá ̄gólíyâ ̄akû ró úlî Övârî kâ âtâ 'bá trá ̄anî ̄b'iyâ yí drí, tâ 'e'â ̄gólíyíkâ rí ââ'dâ rû ̄anî drí. ̄Gólíyâ rí trá ̄tîlî fîl ̄atû-̄atû sî ̄itû ̄ojílâ drí rîzó rí'â ̄gólíyâ ̄izâl, drílîyî drê rîzó úlî pêl Övârî rí vô 'á rí sî. ¹¹ Mâ ndrê ̄gólíyâ ̄ojílâ tâ 'e'â lâ yí drí sûlî Övârî rú rí yí ró, tâlâ ̄gólíyâ ̄atû fîl ̄trá ̄atû-̄atû. Nî ̄arî trá ̄agô ̄zîlî Yôbô rí ̄atû fîl ̄atû-̄atû ̄itû ̄gólâ rí ̄izâzô rí sî. Gō'dá nî nî kpá trá kí nî rí, ̄adûkû lâ sî Övârî drí ngá fêzô ̄gólâ drí. Övârî rí ̄gogó nyânyâ lâ rí'â ̄ojílâ ̄izâ ndr̄ 'bá 'í, gō'dá kpá ̄ojílâ pâ 'bá 'í.

12 Ámâ ̄adrûpí yí ámâ ̄izó yí bê, tâ ángí bê rí'â ̄noftí. Nî ̄itî lâtrítrí kô'dâwâ ̄âlôwâlâ Övârî rí rû sî gô'dâ kpá rû ̄azâ sî. Özô nî ̄okî nî rí ̄awô rí, nî kî nî rí cé ̄awô. Gō'dá nî ̄okî nî rí ̄itî kô'dâwâ rí, nî kî rí cé ̄itî kô'dâwâ, tâlâ Övârî rí 'âlé ̄ozô kô ̄âdrââ ̄anî rû.

Tâ râtâa 'e'â tâsî

13 Ámâ ̄adrûpí yí ámâ ̄izó yí bê, ̄ozô nî â'dô trá tâ ̄isû bê rí, nî 'dê nî ̄irâtâ ̄anî fí Övârî drí. Özô ̄ayîkô ̄dô trá ̄anî cîlâ rí, nî ngô lôngó Övârî rí lûyízô rí ̄dî. ¹⁴ Özô nî â'dô trá ngá lâzé bê rí, nî zî dr̄fí 'bá kâmîsâkâ rí 'bá yí ̄anî ngâlâ, ̄gólíyî ̄yinî ró dô ̄anî rû tâ ̄âtâ-̄âtâ bê Kúmû Yésû rí rû sî, gô'dá kpá ̄gólíyâ ̄o'ê ró râtâa Övârî drí ̄anî tâsî. ¹⁵ Nî 'e'â ̄itî, tâlâ fí drílîyî ̄irâtâl tâ ̄âtâ-̄âtâ tâ lâlê kâ 'dî sî rí â'dô ̄anî rû 'bâ 'bâ'â ̄dîlî. Özô ngâtâ ngá lâzé ̄aníkâ 'dî â'dô tâ ̄onjí ̄aníkâ tâsî rí, nî nî fí dr̄fí lâ 'ásî, ̄adô ró bê Övârî drí tâ ̄onjí ̄aníkâ ̄âyezô. ¹⁶ Tâlâ ngá lâzé rí ̄afîlî ̄ozô 'dîlî kâtí, nî rí zââ rilí tâ ̄onjí ̄aníkâ ̄anî lâfâlê 'ásî rí ̄ângílî, gô'dá nî â'dô ró ̄izâ ró. Nî ̄ângâ tâ, gô'dá nî 'e' ró râtâa ̄azí-̄azí drí ̄itû rû 'bâ ̄âgî-̄âgî kâ rí sî, tâlâ Övârî â'dô tâ ̄idrî dâ'â ̄anî rû.

Özô ̄ojílâ tâ mbî 'bá ̄otírî ̄iyî fí ̄irâtââ rí, Övârî 'e' tâ ángí ̄dî fí drílâ ̄irâtâl 'dî dr̄fí lâ ̄lôgôzó. ¹⁷ Dôvô nî ̄isû drê tâ ̄Elíyâ rí tâsî, ̄gólâ cé rí'â ̄ojílâ mvâ 'í ̄amâ drí â'dôrê tî. Gólâ ̄irâtâ ̄iyî fí pîpîsîlî ̄alô sî kî nî rí, "Ôzê ū'dî kô." Gô'dá nîngá sî rí, ̄ozê 'dî kô ndrô zâlô nâ pârâ ̄njî-̄kâzíyâ 'á. ¹⁸ Dîlî vólé dr̄fí lâ 'ásî rí, ̄gólâ drí kpá fí ̄irâtâzô 'dî kî nî rí, "Ôzê ū'dî", gô'dá ̄ozê drí ngâzô rí'â ̄dîlî côrô-̄côrô, ngá-̄arû drí ngâzô ̄afûlî 'bôlâ-̄bôlâ vûdrî sî ndr̄.

19 Ámâ ̄adrûpí yí ámâ ̄izó yí bê, ̄ozô ̄ojílâ ̄azâ ̄ukû trá lâfí tâ ányâ rí kâ dr̄fí rí, nî 'dê nî ̄edrê ̄gólâ lâfí tâ mbî rí kâ dr̄fí. **20** Ámâ ndr̄, mâ nî trá tândí ró kî nî rí, ̄ojílâ ̄gólâ tâ ̄onjí 'bá ̄edrê 'bá lâfí mb̄imbí rí dr̄fí rí pâ ̄gólâ ̄dî ̄odrâ 'ásî, gô'dá tâ ̄onjí ̄ambâ 'dî 'bá yí â'dô ̄âye'â lâ. ̄I'dî 'dî.